

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Mačí Josef

Název práce: Oligarchizace médií a její vliv na etiku novinářské práce

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Miessler Jan

Pracoviště: KMS IKSŽ FSV UK

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☐	☒	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Práce je v souladu s tezemi, drobnou změnu struktury autor zmiňuje v úvodu.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	B
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	C
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	E
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	E
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	D

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Mezi některými českými novináři je rozšířena hypotéza, že po tzv. oligarchizaci českých médií skončil zlatý věk české polistopadové žurnalistiky. Zatímco v éře zahraničních vlastníků měli mít novináři vysokou míru autonomie, po převzetí mediálních konglomerátů domácími miliardáři měla být tato autonomie eliminována. Novináři zaměstnaní v těchto médiích by tudíž neměli mít příliš prostoru pracovat v souladu s imperativy novinářské etiky, zejména pokud by tím šli proti implicitním či explicitním zájmům vlastníka své mediální organizace.

Autor toto téma vhodně zasazuje do širšího kontextu, protože oligarchizace médií není specificky českým fenoménem, ale postihla do určité míry prakticky všechny evropské země se zkušeností s komunistickým režimem. Možná příliš velké úsilí věnuje hledání definice termínu "oligarcha," které v daném kontextu jednoduše znamená nejbohatší muže v zemi se značným politickým vlivem, méně pozornosti naopak věnuje otázce, proč je existence vlivných oligarchů typická právě pro postkomunistické země.

Autor v práci srovnává metodologii tří různých indexů, které mají měřit úroveň médií v jednotlivých zemích (Freedom House a Reportéři bez hranic měří "svobodu médií," Centrum pro pluralitu a svobodu médií měří jejich "pluralitu") a v úvodu práce uvádí, že na základě této metodologie by mělo možné zjistit různé dílčí informace o situaci médiích ve zkoumaných zemích. Protože jsou ale tyto indexy ve skutečnosti založené na tom, jak oslovení experti jednotlivé aspekty mediální krajiny "oznámkují," v závěru (s. 86-87) naopak správně poznamenává, že budovat na těchto indexech nějaké solidnější závěry nelze – jediný závěr snad může být, že

podle expertů je oligarchizace velký špatný všude, kde k ní dochází. Druhou cestou, jak něco zjistit o vlivu oligarchizace na etické aspekty novinářské práce, je pak srovnání etických kodexů jednotlivých mediálních domů před oligarchizací a po ní. V případě tří vybraných mediálních domů se ukázalo, že novější verze kodexů obvykle deklarují, že novináři se při své práci nemají na vlastníka ohlížet – autor sám nicméně podotýká, že tyto pasáže můžou být jednoduše reakcí na kritiku předpokládaného či přímo prokázaného zasahování vlastníka do obsahu média a mohou sloužit jako fikový list skutečného fungování redakcí. Nepřekvapí, že porovnávání fikových listů opět k ničemu nevede.

Jak se skutečně promítla oligarchizace do etických aspektů práce novinářů by bylo možné zjistit ještě jedním způsobem: dotýčných novinářů se zeptat. Autor sice na s. 81 přiznává, že mluvil s jedním novinářem z MF Dnes, o řešení eticky problematických situací v daném deníku se ale nic nedozvíme. Snad proto, že zaměstnanci zkoumaných mediálních koncernů jsou ve svých etických kodexech vázáni mlčenlivostí. Z toho nicméně vyplývá, že autor při řešení svého výzkumného problému zvolil dvě cesty, z nichž obě vedly oklikou a ani jedna ho nakonec nedovedla k cíli. Žádným alternativním způsobem, jak problém vyřešit, se ale práce nezabývá. Ani v závěru se neobjeví nic o tom, jaký má oligarchizace vliv na etiku novinářské práce, pouze se zde opakuje kritika indexů svobody či plurality médií.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	E
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	A
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	A
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	A
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	A
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	A

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

V seznamu literatury by možná bylo lepší nepřechylovat příjmení zahraničních autorek, pokud jde o citaci cizojazyčných děl a ne českých překladů, ve kterých je jméno přechýleno. Jinak je práce formálně v pořádku.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Autor věnoval značné úsilí definici "oligarchy," prozkoumání metodologie indexů svobody/plurality médií a porovnání etických kodexů našich předních mediálních domů před a po oligarchizaci. Bohužel se ukázalo, že nezvolil postup, který by ho dovedl k podloženým závěrům. To v práci do značné míry reflektuje, nenavrhuje ale žádný alternativní postup, který by k cíli případně vést mohl.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Autor v závěru (s. 86) navrhuje, že "etické kodexy by se měly ve větší míře zaměřit na formulování pravidel pro vlastníky médií." Kdo a jak by měl vlastníka postihovat v případě porušení kodexu? Měl by vlastníci trestat sám sebe?
5.2	
5.3	
5.4	

6. ANTIPLAGIÁTORSKÁ KONTROLA TEXTU

Seznámil jsem se s výsledky antiplagiátorské kontroly URKUND.

Komentář pro případnou shodu nad 5%:

6.1	
-----	--

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

- A** výborně
B velmi dobře (nadprůměrný výkon, avšak s určitými chybami)
C dobře (celkově dobrý výkon s řadou výrazných chyb)
D uspokojivě (příjemný výkon, ale se značnými nedostatky)
E dostatečně (výkon splňuje minimální požadavky)
F nedoporučuji k obhajobě

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 15.9.2020

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.